КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економічної та соціальної географії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана з навчальної роботи
Володимир ПАСЬКО
«12» 12 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА З МЕТОДІВ НАБУТТЯ ГЕОГРАФІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

для студентів

галузь знань	**С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини**
спеціальність	**С6 Географія та регіональні студії**
освітній рівень	**Бакалавр**
освітня програма	**Урбаністика та міське планування**
вид дисципліни	**обов'язкова**

Форма навчання	**денна**
Навчальний рік	**2025/2026**
Семестр	**2**
Кількість кредитів ECTS	**3**
Мова викладання, навчання та оцінювання	**українська**
Форма заключного контролю	**диференційований залік**

Викладачі: Провотар Наталія Іванівна, *кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри економічної та соціальної географії*
Телешман Віктор Іванович, *доктор філософії з географії, асистент кафедри економічної та соціальної географії*

Пролонговано: на 20__/20__ н. р. .____(_____) «__»___ 20__р.
на 20__/20__ н. р. _____(_____) «__»___ 20__р.

КИЇВ-2025

Розробники:

Мезенцев К.В., *доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри економічної та соціальної географії*

Провотар Н.І., *кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри економічної та соціальної географії*

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри економічної та соціальної географії

_____ професор Костянтин МЕЗЕНЦЕВ

Протокол № 5 від 20 листопада 2025 р.

Схвалено науково - методичною комісією географічного факультету

Протокол № 10 від 11 грудня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії _____ доцент Наталія КОРОГОДА

ВСТУП

1. Мета дисципліни – формування у студентів здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері управління міським розвитком та планування міст шляхом закріплення і поглиблення отриманих теоретичних знань та набуття практичних навичок збору і систематизації даних з різних джерел географічної інформації.

2. Попередні вимоги до вивчення дисципліни:

- успішне опанування курсів «Суспільна географія» та «Вступ до урбаністичних студій»;
- знання про джерела географічної інформації;
- володіння навичками роботи з комп'ютерними програмами MS Word, MS Excel, PowerPoint, вміння логічно мислити, проводити статистичне зведення та статистичне групування.

3. Анотація навчальної дисципліни:

У рамках навчальної дисципліни «Навчальна практика з методів набуття географічної інформації» студенти засвоюють навички роботи з літературними, статистичними, картографічними та інтернет-джерелами інформації, а також подальшої систематизації зібраних даних. Змістовно освітній компонент включає п'ять тематичних складових: знайомство з офіційним сайтом міської влади для збору інформації про місто; збір картографічної інформації про обране місто; пошук, відбір та систематизація даних про окремі складові функціонування міста з використанням статистичних джерел інформації; пошук масмедійних інтернет-джерел, які висвітлюють питання та проблеми розвитку міста; пошук, підбір, систематизація та оформлення наукових, науково-популярних та краєзнавчих літературних джерел інформації про місто.

Навчальна практика з методів набуття географічної інформації є однією зі складових підготовки фахівців рівня «Бакалавр» ОП «Урбаністика та міське планування» спеціальності С 6 Географія та регіональні студії.

4. Завдання навчальної практики з методів набуття географічної інформації полягають у наданні студентам загальних та фахових компетентностей, зокрема:

- набутті студентами здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК01);
- набутті студентами здатності здійснювати збір, систематизацію, обробку даних про функціонування та розвиток міст з різних джерел, аналізувати і поширювати інформацію (СК06);
- набутті студентами здатності до проведення досліджень у предметній області географії та регіональних студій й представлення їх результатів (СК10).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		**Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання**	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання**	**Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни**
Код	**Результат навчання**			
1.1	Джерела географічної інформації. Методики пошуку географічної інформації з різних джерел.	*Настановчі заняття, практичні завдання*	*Виконання та захист практичних завдань,*	*До 10%*

			диференційова-ний залік	
2.1	Здійснювати пошук, відбір та систематизацію географічної інформації.	*Настановчі заняття, практичні завдання, групові та індивідуальні консультації*	*Виконання та захист практичних завдань, дискусія диференційо-ваний залік*	*До 70%*
2.2	Працювати із змістовним наповненням офіційного сайту міської влади.	*Настановчі заняття, практичні завдання, групові та індивідуальні консультації*		
2.3	Здійснювати пошук, відбір та інтерпретацію картографічних джерел інформації.	*Настановчі заняття, практичні завдання, групові та індивідуальні консультації*		
2.4	Здійснювати пошук, відбір та систематизацію статистичних даних, що характеризують розвиток міста.	*Настановчі заняття, практичні завдання, групові та індивідуальні консультації*		
2.5	Здійснювати пошук масмедійних інтернет-джерел, які висвітлюють проблеми розвитку міста.	*Настановчі заняття, практичні завдання, групові та індивідуальні консультації*		
2.6	Здійснювати пошук та систематизацію наукових, науково-популярних та краєзнавчих літературні джерела інформації, оформляти друковані джерела відповідно вимог.	*Настановчі заняття, практичні завдання, групові та індивідуальні консультації*		
3.1	Оволодіння навичками міжособистісної комунікації та академічної доброчесності в процесі збору географічної інформації та групової роботи в процесі її систематизації, презентації виконаних завдань та дискусії.	*Групові та індивідуальні консультації, дискусія*	*Захист виконаних практичних завдань, дискусія*	*До 10%*
4.1	Відповідальність за прийняті рішення при пошуку і відборі інформації, відстоюванні власних переконань при захисті виконаних практичних завдань.	*Практичні завдання*	*Виконання та захист практичних завдань, дискусія*	*До 10%*

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни / Програмні результати навчання	**1.1**	**2.1**	**2.2**	**2.3**	**2.4**	**2.5**	**2.6**	**3.1**	**4.1**
1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, регіональних студій, соціології, економіки, світоглядних наук (ПРН01)	+								+
2. Знати і застосовувати у професійній діяльності сучасні теорії та концепції просторового розвитку (ПРН02)		+	+	+	+	+	+	+	+

3. Знати будівельні норми, інструменти міського і просторового планування, аналізувати та розробляти містобудівну та планувальну документацію (ПРН07)		+	+	+	+	+	+		

7. Схема формування оцінки.

Рівень досягнення поставлених цілей навчання визначається за результатами виконання практичних завдань, їх захисту, диференційованого заліку. Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

результати навчання – 2.1 (**знати**) – до 10%;

результати навчання – 2.1-2.6 (**вміння**) – до 70%;

результати навчання – 3.1 (**комунікація**) – до 10%;

результати навчання – 4.1 (**автономність та відповідальність**) – до 10%.

7.1. Форми оцінювання студентів

Впродовж навчальної практики передбачено виконання 5 навчальних практичних завдань. Заняття проводяться у вигляді практичних робіт, а також самостійної роботи. Завершується дисципліна диференційованим заліком.

Впродовж навчальної практики проводяться групові та індивідуальні консультації та поточна перевірка виконання практичних завдань студентами. Упродовж вивчення навчальної дисципліни здійснюється систематичне щотижневе звітування. Набуття здобувачами освіти знань та навичок оцінюється під час перевірки та захисту виконаних завдань.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі диференційованого заліку, на якому студенти захищають свої письмові звіти за результатами виконаних практичних завдань.

Загалом формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (друга редакція), що введено в дію наказом ректора № 170-32 від 11 квітня 2022 року.

7.2. Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90-100
Добре	75-89
Задовільно	60-74
Незадовільно	0-59

8. Структура навчальної практики

	Назва завдання	Кількість годин
1	Тема 1. Знайомство та аналіз змістовного наповнення офіційного сайту міської влади обраного міста	15
2	Тема 2. Пошук, відбір та інтерпретація картографічних джерел інформації про обране місто	15
3	Тема 3. Збір та систематизація даних з використанням статистичних джерел інформації про обране місто	20
4	Тема 4. Пошук масмедійних інтернет-джерел, які висвітлюють питання та проблеми розвитку обраного міста	20
5	Тема 5. Збір та систематизація наукових, науково-популярних та краєзнавчих літературних джерел інформації про обране місто	20
	ВСЬОГО	**90**

Загальний обсяг 90 *год,* в тому числі:
виконання практичних завдань – 90 *год.*

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Мезенцев К., Кононенко О., Мельничук А., Пасько В., Провотар Н., Гнатюк О., Запотоцька В. Методи суспільно-географічних досліджень: навчально-методичне видання / за ред. К. Мезенцева. Київ: Видавництво «Фенікс», 2021. 100 с.
2. Пятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: навчальний посібник. Київ, 2003.

Додаткові:

1. Дудун Т.В., Тітова С.В. Географічні карти та картографічний метод дослідження. Том 1. Географічні карти. Том 2. Картографічний метод дослідження. Київ, 2017. 150 с.
2. Мезенцев К. В. Методи дослідження в суспільній географії: традиції і новації. Економічна та соціальна географія, Вип.66, 2013. С. 32-42.
3. Нємець К.А., Нємець Л.М. Просторовий аналіз у суспільній географії: нові підходи, методи, моделі: монографія. Харків: ХНУ, 2013. 225 с.
4. Пилипенко І.О., Мальчикова Д.С. Методики суспільно-географічних досліджень (на матеріалах Херсонської області): навчальний посібник. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2007. 112 с.

5. Провотар Н., Мельничук А., Гнатюк О., Денисенко О. Мінливі повсякденні практики у приміських просторах: методика дослідження місцевих трендів. Економічна та соціальна географія, Вип. 81, 2019. С. 34-41
6. Топчієв О.Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики. Одеса: Астропринт, 2005. 632 с.
7. Шейко В.М., Кушнаренко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Київ, 2004. 307 с.

Інтернет-ресурси:

Сайти міської влади в Україні

Державна служба статистики України: http://www.ukrstat.gov.ua/

Сайти Головних управлінь статистики в областях України